

**Maatschappelijk
Dienstverleners**

**Jaarverslag 2021
Socius Maatschappelijk
Dienstverleners**

Gemeente Castricum en Uitgeest

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrapportage Socius Maatschappelijk Dienstverleners Castricum en Uitgeest 2021 voor de subsidie onderdelen Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), Schuldhulpverlening (SHV), Inloopspreekuur Geldzaken, Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) en Preventie Huisuitzetting. Dit verslag is het eerste jaarverslag dat beide gemeenten combineert. Het is een voordeel om in een verslag trends in de cijfers met elkaar te vergelijken.

Hopelijk biedt het voor u, naast informatie over onze activiteiten, ook aanknopingspunten als het gaat om harmoniseren van beleid en uitgangspunten.

In het eerste hoofdstuk vindt u informatie over de prestatie afspraken, inclusief een korte toelichting over de afwijkingen.

In hoofdstuk 2 vindt u informatie over de aantallen aanmeldingen. Daarna leest u in hoofdstuk 3 op welke leefgebieden door de professionals is ondersteund.

Hoofdstuk 4 gaat over de wijze waarop de inwoners van Castricum en Uitgeest door onze professionals zijn geholpen.

In hoofdstuk 5 leest u meer over de samenwerking met ketenpartners die wij hebben betrokken tijdens de ondersteuning en waar wij inwoners naar toe hebben verwezen.

In hoofdstuk 6 tenslotte vindt u conclusies en een vooruitblik naar 2022.

In dit rapport geven wij per onderdeel aandacht aan de activiteiten en de resultaten; cijfers en ervaringen.

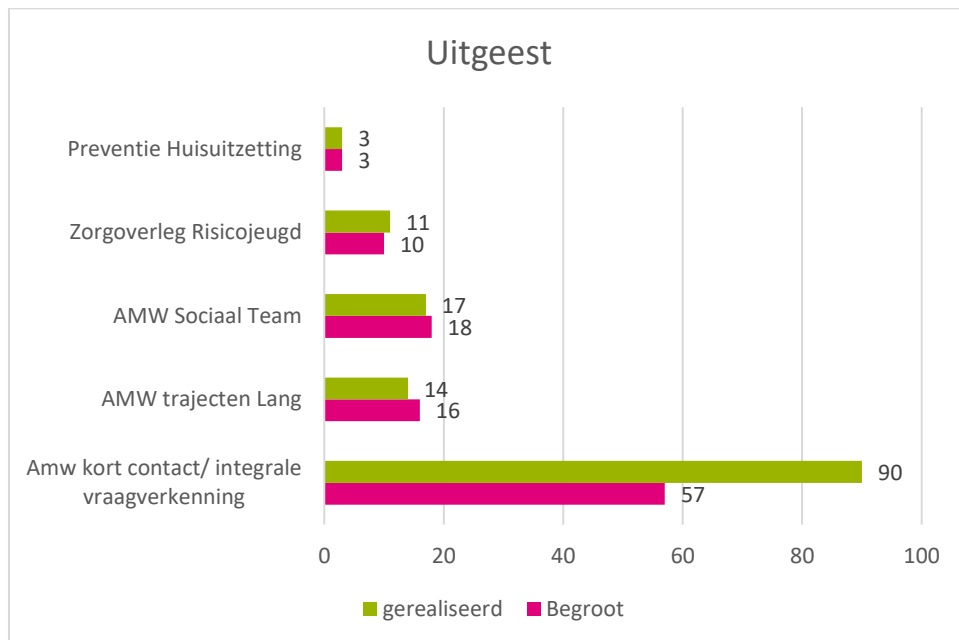
Ik hoop dat u deze rapportage met interesse zult lezen.

Bob Walter
Gebiedsmanager Socius

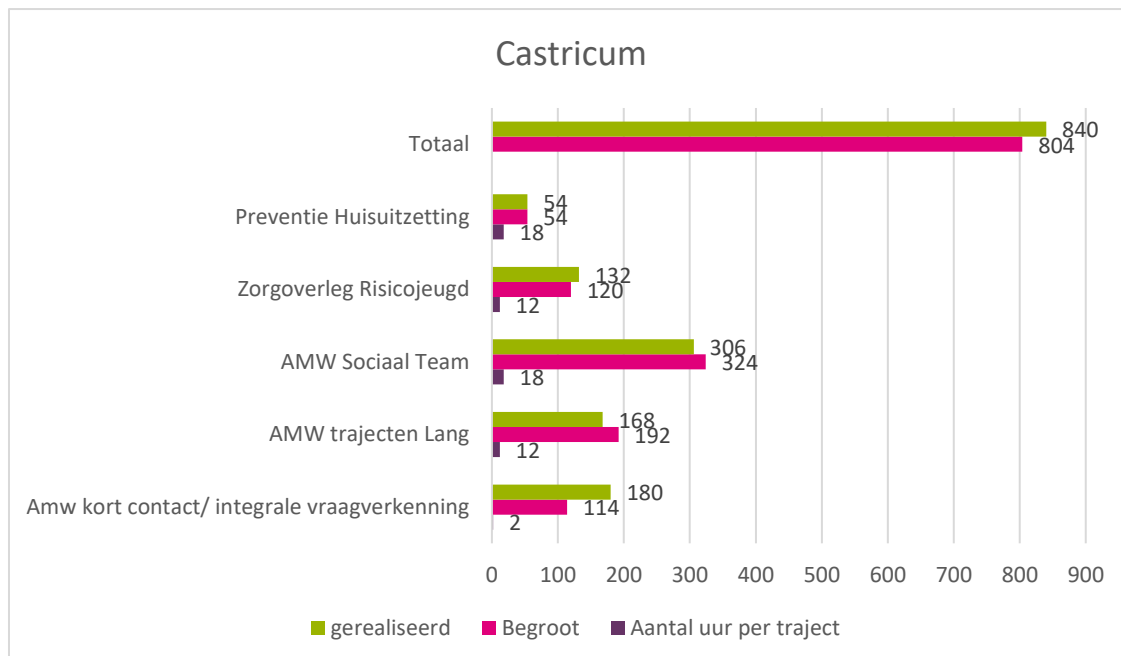
Inhoud

1. Prestatie afspraken en afwijkingen.....	4
2. Aanmeldingen	6
2.1 Wijze van aanmelding	6
2.2 Vraagverkenning.....	6
2.3 Wachttijden.....	7
2.4 Inloopsprekuren Geldzaken	7
2.5 Heraanmeldingen.....	8
3. Leefgebieden	9
3.1 Sub-leefgebieden	9
4. Wijze van afhandeling	10
4.1 Werksoorten.....	10
4.2 Interventies	11
4.3 Casus Sociaal Juridische Dienstverlening.....	12
4.4 Collectieve inzet	12
4.5 Factoren die de ingezette ondersteuning beïnvloeden	13
5. Samenwerking met ketenpartners	14
5.1 Verwijzingen	14
5.2 Inzet expertise t.b.v. vrijwilligers	15
5.3 Onderdeel van Wijkteam.....	15
5.4 Laaggeletterdheid	16
6. Conclusies en vooruitblik 2022	17

1. Prestatie afspraken en afwijkingen

Begroting en realisatie zijn voor een groot deel in evenwicht. Uitzondering hierop vormen de korte contacten (Informatie & Advies) en de Integrale vraagverkenningen. Deze zijn vaker ingezet dan begroot.

Als we de trajecten omrekenen naar inzet in uren zijn er iets meer uren ingezet dan begroot (36). Geen schokkende verschillen.

In Uitgeest voeren wij verder nog twee contractactiviteiten uit. Het gaat om Schuldhulpverlening en Sociaal Raadsliedenwerk. Beide 4 uur per week. Hoewel deze niet in de overzichten op pagina 4 zijn opgenomen, worden deze wel op gelijke wijze geregistreerd in ons registratie systeem.

Voor het overzicht een opsomming:

- 43 vraagverkenningen en interventies Sociaal Juridische Dienstverlening.
- 4 trajecten Schuldhulpverlening.
- Voor beide activiteiten een deel van de interventies 'Praktische Dienstverlening'.

In deze verslaglegging worden deze activiteiten en de aantallen ervan in samenhang besproken.

Castricum	Aantal Trajecten begroot	Aantal trajecten gerealiseerd	Aantal uur begroot	Aantal uur gerealiseerd
AMW kort contact/ integrale vraagverkenning	49	47		
AMW trajecten lang	76	85		
AMW Sociaal Team			725	725
SHV trajecten	12	7		
Preventie Huisuitzetting	6	5		
Sociaal Raadsliedenwerk Sociaal Team			144	144
Sociaal Raadsliedenwerk			725	725

In Castricum valt vooral het verschil op tussen het begrote aantal trajecten AMW lang en SHV trajecten. Voor die laatste is overigens een duidelijke reden aanwijsbaar, namelijk de toegankelijkheid en allocatie van het Inloopsprek uur Geldzaken.

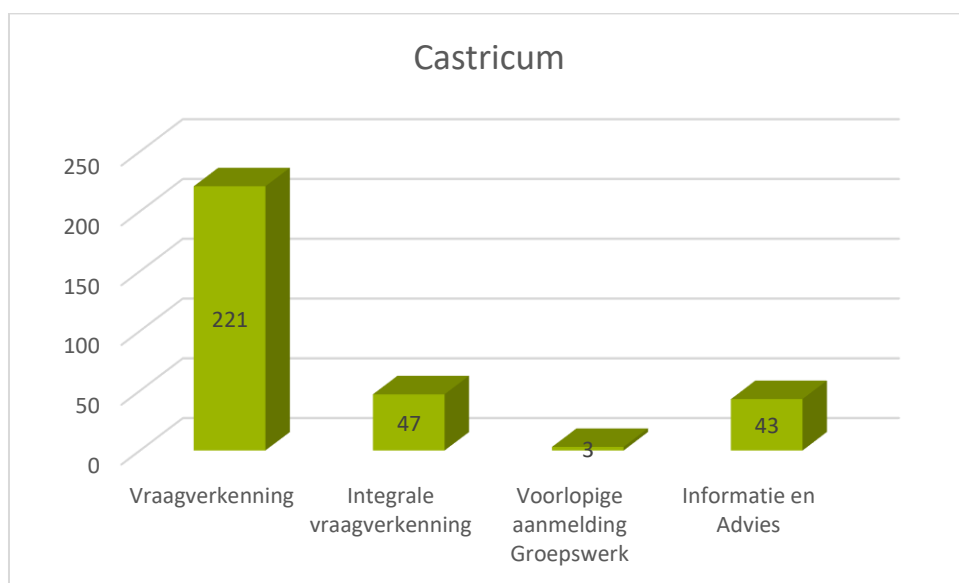
2. Aanmeldingen

In totaal hebben inwoners zich 500 maal aangemeld in 2021: 314 maal in Castricum en 186 maal in Uitgeest. In 2020 ging het om 386 aanmeldingen voor Uitgeest en Castricum samen. Vooral in Uitgeest is er een stijging waarneembaar. Ten opzichte van 2020 steeg het aantal aanmeldingen daar met ruim 60% (van 114 naar 186 in 2021).

2.1 Wijze van aanmelding

De meeste inwoners wisten Socius op eigen initiatief te vinden. Eén op de drie inwoners is naar ons verwezen.

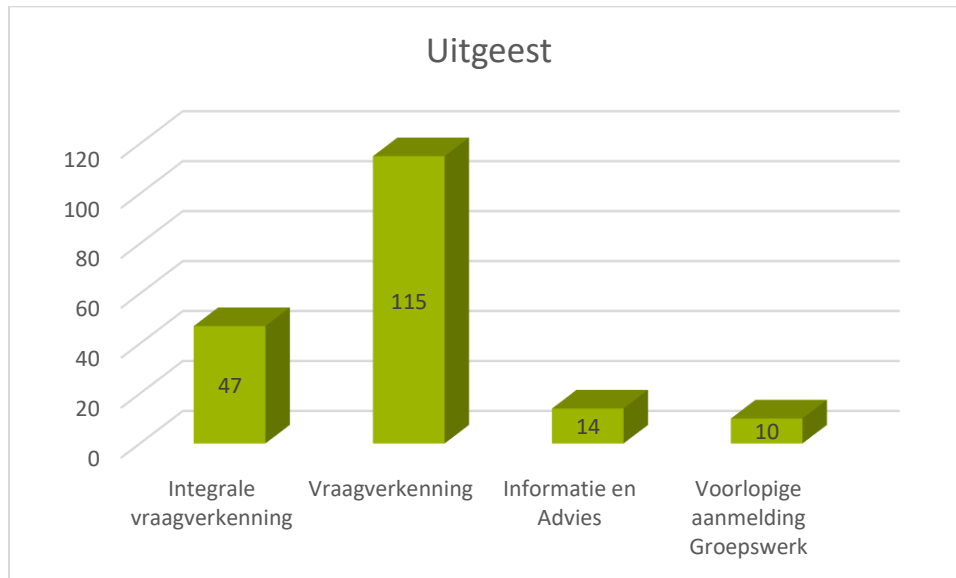
2.2 Vraagverkenning

Bij een deel van de inwoners van Castricum kon tijdens het aanmeldgesprek worden volstaan met het geven van informatie en advies. Hiermee konden inwoners verder en kon het contact worden afgesloten.

Van de overige aanmeldingen werd in 221 een afspraak gemaakt om de situatie in kaart te brengen. Vaak betrof het een afspraak bij het Sociaal Raadsliedenwerk of het Algemeen Maatschappelijk Werk. 47 maal ging het om financieel gerelateerde problematiek in combinatie met juridische vragen, en werd het gesprek gedaan door een sociaal raadslid en een maatschappelijk werker.

In 3 gevallen ging het om een voorlopige aanmelding voor een groep. Inwoners melden zich hiervoor aan maar niet altijd start die groep meteen.

In Uitgeest zie we dat er ten opzichte van Castricum wat meer integrale vraagverkenningen worden gedaan en er vaker aanmeldingen zijn specifiek voor Groepswork.

Dit komt omdat het Inloopspreekuur in Uitgeest in 2021 weer op het gemeentehuis is te vinden. Ook de Sociaal Teams en andere professionals zijn daar aan het werk. De lijnen van deze professionals richting het Inloopspreekuur zijn hierdoor kort.

Het aantal aanmeldingen voor Groepswork is groter aangezien Uitgeest dichterbij de IJmond ligt. Vrijwel alle trainingen worden in Beverwijk of Heemskerk aangeboden.

2.3 Wachttijden

Uitgangspunt is dat wij vraagverkenning altijd doen binnen twee weken na de aanmelding. In vrijwel alle casussen lukt het ons zelfs om dit binnen een week te doen.

In vrijwel alle gevallen waarin dit niet lukte, betrof het inwoners die wij na de aanmelding niet meer konden bereiken.

2.4 Inloopspreekuur Geldzaken

Vanwege corona is het inloopspreekuur in 2021 alleen op afspraak toegankelijk geweest voor inwoners. De gesprekken worden normaal gesproken gehouden op het gemeentehuis in Castricum en Uitgeest.

In Uitgeest is het spreekuur gelukkig in de loop van 2021 weer teruggekeerd op het gemeentehuis. In Castricum hebben wij het gehele jaar het spreekuur gehouden op onze werklocatie in Geesterhage.

In het vorige jaarverslag spraken wij hier reeds onze zorgen over uit. We zien namelijk nog steeds een afname in het aantal bezoekers ten opzichte van het pre- corona jaar 2019.

In Uitgeest is de afname minder groot doordat wij het spreekuur weer op het gemeentehuis kunnen houden. We zien daar de bezoeken gelukkig weer oplopen. In Uitgeest werd het spreekuur in 2021 42 maal bezocht. Op basis van de vraagverkenning aldaar zijn 13 inwoners door Socius verder geholpen.

In Castricum is het spreekuur in 2021 slechts 24 keer bezocht en zijn 8 inwoners verder door Socius geholpen bij het oplossen van hun (problematische) schulden.

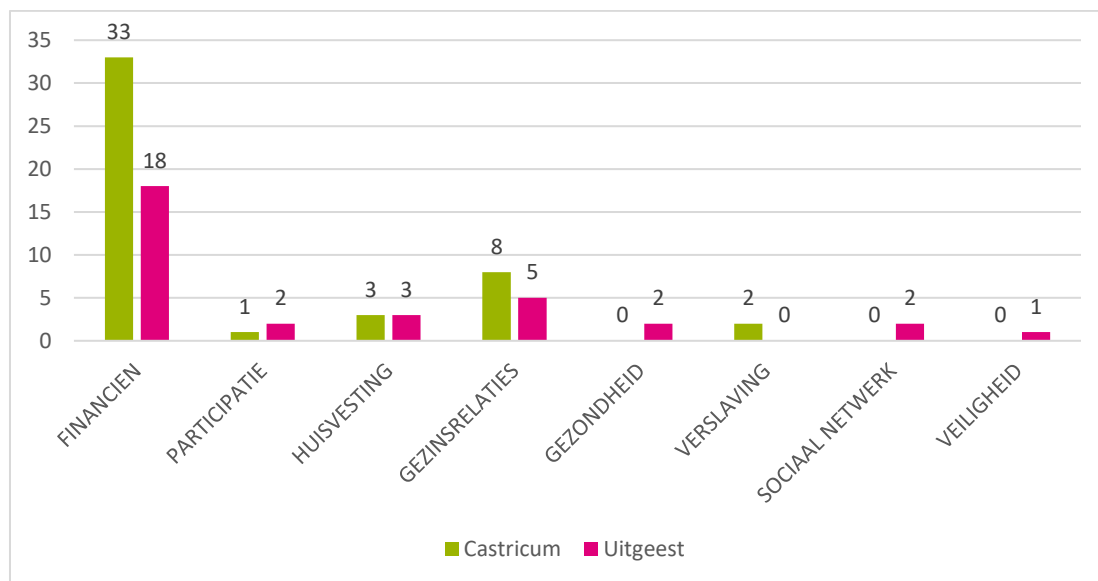
Door 2019 te vergelijken met 2020 en 2021 zien we wel steeds scherper wat er nodig is om kwetsbare inwoners te bereiken.

We constateren dat het bezoeken van een spreekuur op het gemeentehuis kan in alle anonimiteit. Niemand ziet of je voor het spreekuur komt of voor een rijbewijs etc.

Bij schulden en financiële problemen speelt schaamte vaak een rol. Daarnaast constateren we dat het met elkaar werken op een locatie maakt dat andere professionals zoals de sociaal werkers en jeugdconsulenten in het Wijkteam, de Wmo en P-wet consulenten inwoners directer en sneller in contact brengen met onze professionals en die van Sociaal.nl.

In Uitgeest is die wisselwerking meer aanwezig met als gevolg een groter bereik van kwetsbare inwoners met schulden en/of financiële problematiek.

2.5 Heraanmeldingen

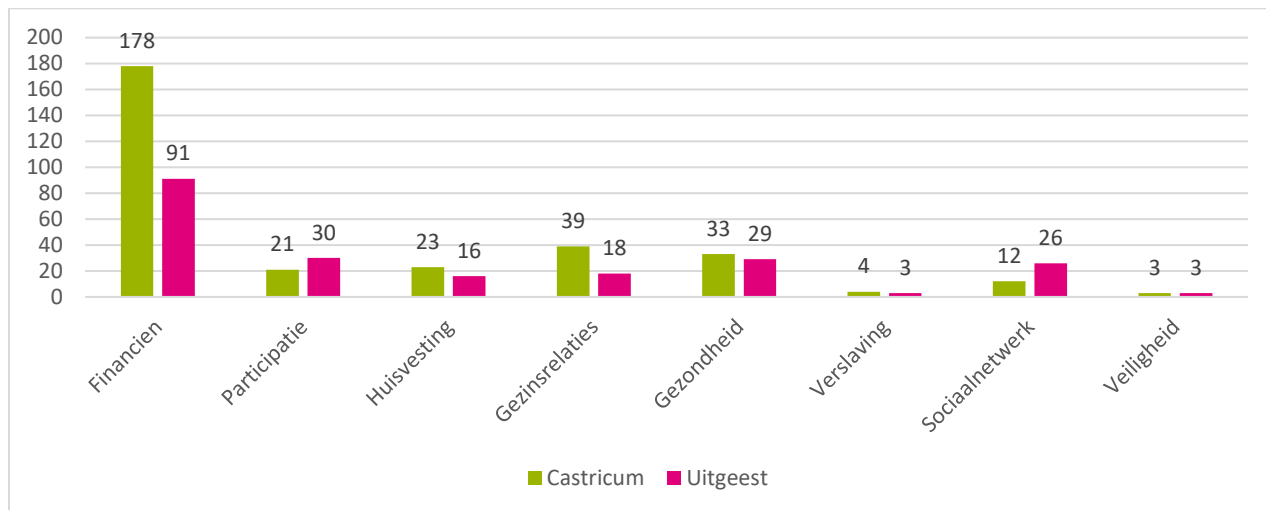

Het komt natuurlijk voor dat inwoners zich opnieuw aanmelden voor ondersteuning nadat zij hiervoor eerder een traject hebben ontvangen.

Als we kijken naar de redenen voor heraanmelding dan valt op dat financiën de grootste reden is, gevolgd door gezinsrelaties en huisvesting. Wij vermoeden dat er een relatie is met de eerdere constatering dat een preventieve voorziening zoals het Inloopsprek uur Geldzaken slecht gevonden wordt.

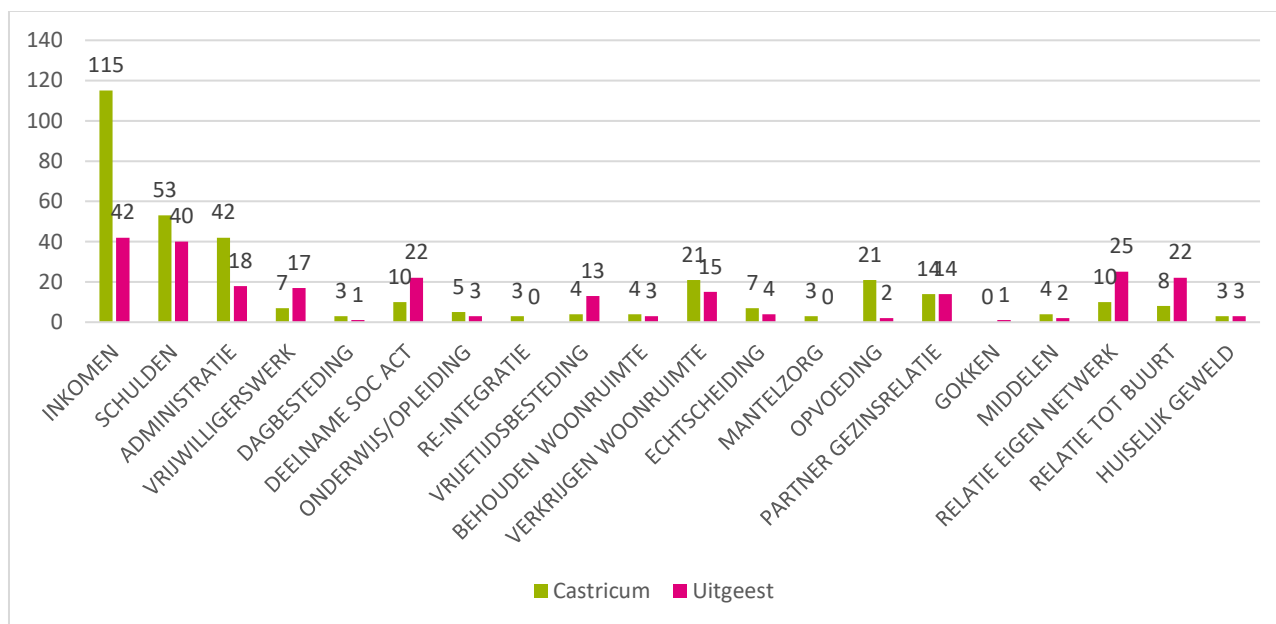
Problemen zijn hierdoor veelal verergert als er wel aan de bel wordt getrokken. Vermijden of uit de weg gaan van de problemen is niet meer mogelijk. Crisisachtige problematiek gaat nu eenmaal gepaard met een groter risico op terugval.

3. Leefgebieden

Bij de leefdomeinen, geen opvallende verschuivingen. Ook hier constateren we tussen Castricum en Uitgeest verschillen in de verhouding. In Castricum worden relatief gezien meer vragen over financiën gesteld dan in Uitgeest.

3.1 Sub-leefgebieden

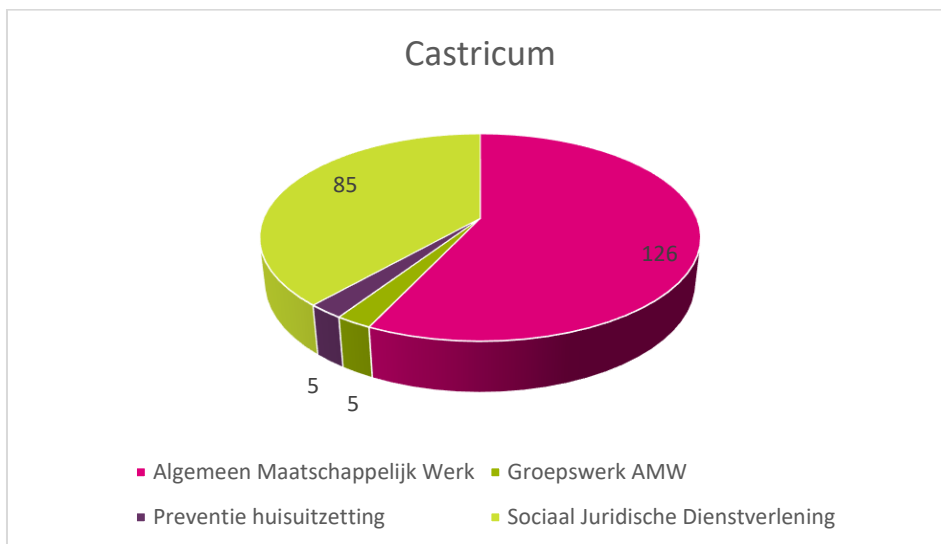

Als we inzoomen op de sub-leefgebieden zien we de verschillen scherper in beeld.

In Uitgeest zien wij een gelijke verhouding van vragen over inkomen en schulden. In Castricum worden, verhoudingsgewijs, veel meer vragen over inkomen gesteld dan over schulden. Mogelijk vinden inwoners van Castricum ook niet altijd de weg naar voorzieningen waar zij recht op hebben. Hierbij gaat het overigens niet alleen om primaire inkomensvoorzieningen zoals loon en uitkeringen maar ook om secundaire (toeslagen etc.).

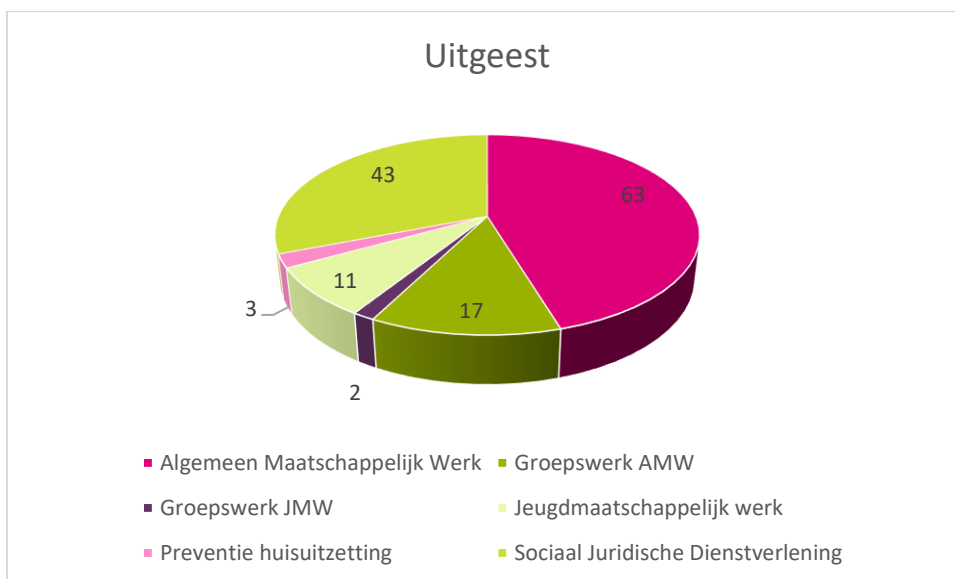
4. Wijze van afhandeling

4.1 Werksoorten

Algemeen Maatschappelijk Werk en Sociaal Raadsliedenwerk neemt het leeuwendeel van de vraagverkenningen en interventies voor hun rekening. In 2021 zijn 5 inwoners aangemeld voor preventie huisuitzetting. Dit is een stijging ten opzichte van voorgaand jaar.

Vijf inwoners uit Castricum hebben deelgenomen aan een van de groepen die worden gegeven. In drie gevallen ging het om een budgettraining en in twee gevallen heeft de inwoner deelgenomen aan een assertiviteitstraining.

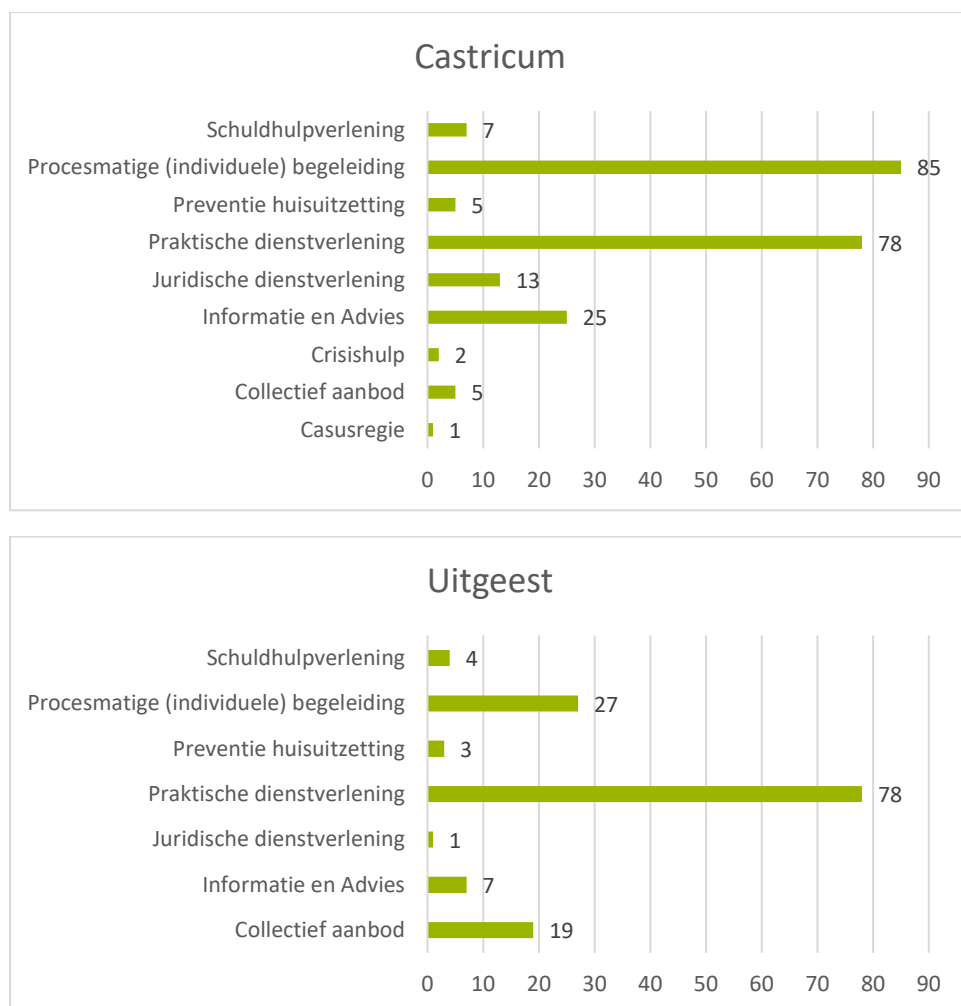

Uitgeest koopt als enige Jeugdmaatschappelijk Werk 12+ in. In Uitgeest is voor 12 jongeren een individuele interventie ingezet. Twee jongeren uit Uitgeest hebben deelgenomen aan de training Work it! Deze training combineert Jeugdhulp met

participatie en is erop gericht jongeren door middel van rollenspelen, zelfreflectie en sollicitatietraining weer in staat te stellen keuzes te maken en stappen te zetten ten aanzien van werk en opleiding.

Opvallend verder is dat relatief veel inwoners uit Uitgeest deel hebben genomen aan een groep. Eerder werd al vermeld dat de kleine afstand tot de IJmond hier waarschijnlijk een belangrijke rol in speelt.

4.2 Interventies

Hierboven een overzicht van de interventies die zijn ingezet in 2020. Het aantal ingezette interventies is hoger dan het aantal unieke inwoners die door onze professionals zijn geholpen. Hier zijn twee redenen voor:

1. Inwoners die na een ondersteuning terugkomen met een nieuwe en/of soortgelijke vraag. Er wordt dan op nieuw gekeken wat er aan de hand is en waarom de ondersteuning die iemand kreeg niet heeft geleid tot een structurele oplossing van de problemen.
2. Door de aard van de vragen wordt er tegelijkertijd ondersteuning ingezet van twee professionals (bijvoorbeeld AMW en Sociaal Juridische Dienstverlening).

4.3 Casus Sociaal Juridische Dienstverlening

"Foutje, bedankt..."

Op het spreekuur van de sociaal raadslieden verschijnt meneer Z. De partner van meneer Z. is met ingang van maart 2021 opgenomen in het verzorgingstehuis. Ze hebben 53 jaar samengeleefd en het verdriet is groot. Ondertussen heeft meneer allerlei brieven ontvangen van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het CAK (het CAK int de eigen bijdrage voor het verzorgingshuis). Hij moet geld betalen, maar begrijpt niet waarom.

Meneer geeft aan dat hij in december wel een formulier heeft ingevuld van de Sociale Verzekeringsbank en daarop natuurlijk heeft laten weten dat zijn vrouw niet meer bij hem staat ingeschreven en in het verzorgingstehuis woont.

Het sociaal raadslid vermoedt dat daardoor zonder zich bewust van de gevolgen, heeft gekozen voor een AOW voor ongehuwde.

Context: als een partner in het verzorgingstehuis terecht komt, kan het financieel voordeliger zijn om te kiezen voor een AOW voor ongehuwden (is hoger). Voor de partner in het verzorgingstehuis betekent dit dat men niet de lage, maar de hoge eigen bijdrage betaald. Het kost heel wat rekenwerk om na te gaan wat de beste keuze is.

Na wat telefoontjes naar de SVB wordt het vermoeden van het sociaal raadslid bevestigd. Echter meneer heeft keurig het formulier ingevuld en géén keuze gemaakt voor wijziging van de AOW. De SVB blijkt zelf de AOW eigenhandig gewijzigd te hebben, een foutje van een nieuwe medewerker.

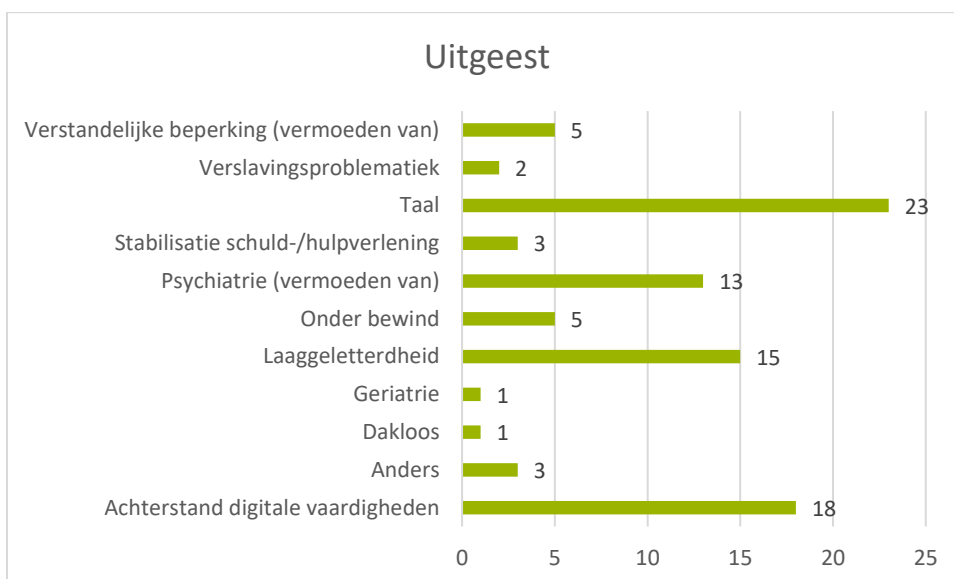
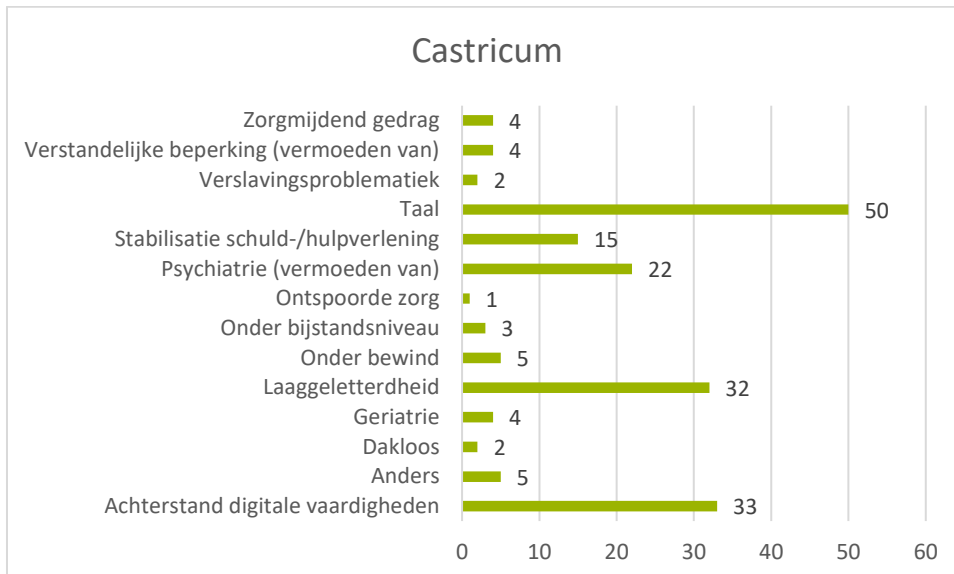
Door tussenkomst Socius is inmiddels alles hersteld bij de SVB. Ook het CAK heeft op voorspraak van het sociaal raadslid haar registratie gewijzigd.

4.4 Collectieve inzet

Vijf inwoners uit Castricum en 19 uit Uitgeest kregen ondersteuning door deel te nemen aan een van de trainingen die worden gegeven in het werkgebied van Socius.

In 2021 zijn de groepen deels live en deels online aangeboden. In Uitgeest is voor 2 van de 19 mensen die via collectieve middelen zijn ondersteund, een vrijwilliger ingezet. In beide gevallen om ze te ondersteunen bij praktische vragen rondom schulden en financiën.

4.5 Factoren die de ingezette ondersteuning beïnvloeden

Hierboven vindt u voor beide gemeenten de factoren die de ondersteuning aan inwoners intensiveren. Ook de doorlooptijd van de interventies wordt door deze factoren beïnvloedt. Laaggeletterdheid en het niet spreken van de Nederlandse taal zijn de meest voorkomende oorzaken.

We zien qua verhouding hetzelfde beeld in beide gemeenten. Uitzondering vormt het item Stabilisatie Schuld-/hulpverlening. Castricum heeft meer inwoners die hiermee kampen. Kort gezegd gaat het om inwoners die zijn uitgevallen in een schuldsanering die via de rechter is opgelegd (WSNP). Consequentie is dat inwoner 10 jaar wordt uitgesloten van een schuldsanering. Voor betrokkenen betekent dat 10 jaar lang rondkomen van een inkomen van 10% onder bijstand niveau. Los van de vraag of dat wel of niet terecht is, constateren wij dat vrijwel niemand dit volhoudt. Hoewel deze gezinnen bijna allemaal voedselpakketten krijgen van de Voedselbank liggen crises

continu op de loer. Dat hoeft niet eens altijd over materiële zaken te gaan. De relaties binnen deze systemen staan door de stress en uitzichtloosheid regelmatig onder druk.

We zien verder een duidelijk verband tussen laaggeletterdheid/niet spreken van de Nederlandse taal en achterstand in digitale vaardigheden. Vaak hebben inwoners 2 of 3 van deze factoren tegelijkertijd.

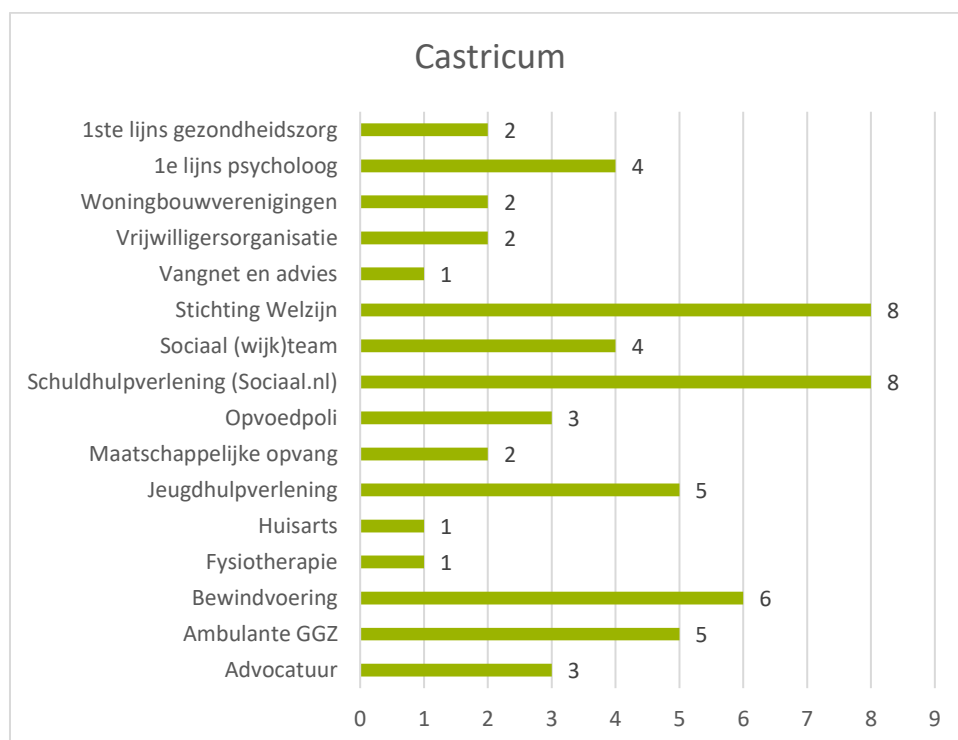
Aanwezigheid van een of meer van deze factoren correleert in hoge mate met financiële problemen en (beginnende) schulden. Inwoners op wie deze beperking van toepassing zijn, kampen veel vaker met financiële problemen en schulden.

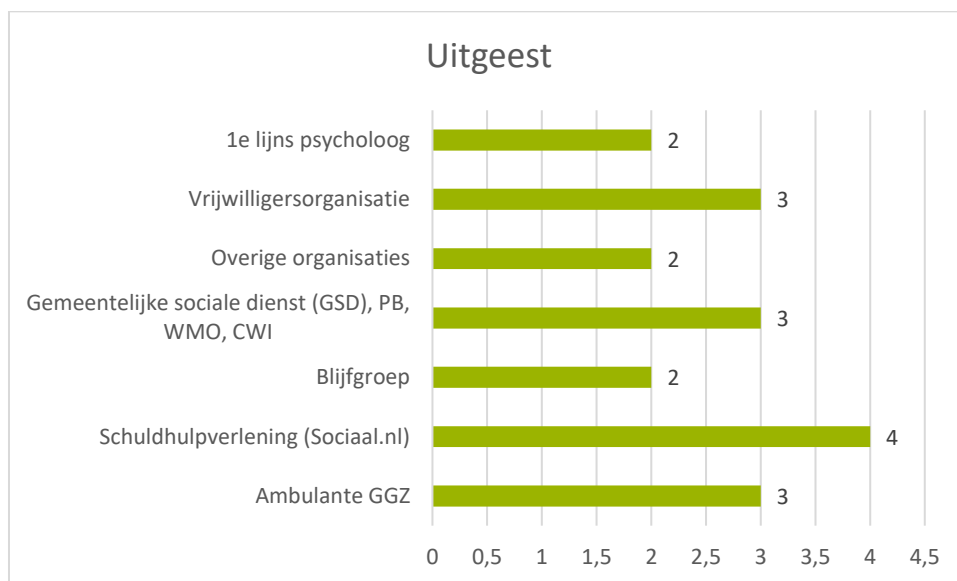
Probleem is verder dat deze inwoners vaak moeite hebben de weg naar hulp en ondersteuning vinden. Temeer omdat deze steeds vaker via digitale ingangen is ingeregeld. De telefoon pakken en uitleggen wat er aan de hand is lukt ze vaak niet.

Wij benadrukken hier nogmaals het belang van een gemeentehuis waar je binnen kunt lopen zonder afspraak en één op één contact met de medewerkers van de gemeenten kunt hebben. Beiden is voor deze inwoners van groot belang.

5. Samenwerking met ketenpartners

5.1 Verwijzingen

In voorgaande 2 grafieken vindt u de samenwerkingspartners terug die onze professionals tijdens en bij het afsluiten van de interventies zijn betrokken ten behoeve van de inwoners.

In Castricum wordt nauw samengewerkt met Welzijn Castricum en Sociaal.nl. en wordt inwoners regelmatig geadviseerd om via bewind voering controle te krijgen op hun uitgavepatroon.

Daarnaast werken wij regelmatig samen met andere samenwerkingspartners. Als de hoofdmoot van de problematiek onder onze expertise vallen als regiehouder. Maar ook complementair bijvoorbeeld bij psychiatrie in combinatie met materiele problemen.

5.2 Inzet expertise t.b.v. vrijwilligers

Castricum is gezegend met een groot aantal hoogopgeleide, gemotiveerde vrijwilligers die iets willen doen voor hun medemens.

Onze insteek is 'zorgen dat' Castricumse inwoners de best mogelijke ondersteuning krijgen in plaats van al deze hulp zelf te bieden. Wij bieden deskundigheidsbevordering aan deze vrijwilligers van Welzijn Castricum zodat zij beter in staat zijn inwoners te begeleiden. Het kan gaan over wet- en regelgeving voor de vrijwilligers van de thuis administratie tot aan vormen van intervisie en casuïstiek begeleiding. We leveren daarbij een bijdrage aan de kwaliteit van de vrijwillige inzet in Castricum. In Uitgeest werken we samen met het Infopunt Vrijwilligers.

Voor beide gemeenten is Socius beschikbaar als vertrouwenspersoon voor vrijwilligers die binnen hun organisatie te maken krijgen met zaken die het daglicht niet kunnen verdragen. In 2021 hebben wij gelukkig geen meldingen ontvangen. Wij hebben deelgenomen aan een door het VIP georganiseerde dag voor de vrijwilligers. Doel van de dag was om de afstand tussen de vrijwilligers en onze vertrouwenspersoon wat kleiner te maken.

5.3 Onderdeel van Wijkteam

Een maatschappelijk werker en een sociaal raadvrouw maken onderdeel uit van het Wijkteam. De ervaringen over en weer van deze aansluiting zijn goed. Een flink deel van de vragen die inwoners stellen hebben raakvlakken met het sociaaljuridisch domein.

Onderstaande casus is hiervan een voorbeeld:

Een voorbeeld uit de praktijk

Van de jeugdconsulent krijgt het sociaal raadslid van het Sociaal Team de vraag of zij iets kan betekenen voor een cliënte van haar. Het gaat om een zaak waar huiselijk geweld een rol speelt. Het sociaal raadslid legt contact voor een persoonlijke afspraak met cliënt.

Na telefonisch overleg met cliënt komt ze op kantoor voor een gesprek om te kijken wat er speelt en hoe ik haar verder kan helpen. Cliënt vertelt en ik vraag door; ze woonde samen en tijdens de zwangerschap is haar kind erkend door de vader. De relatie ging niet goed en cliënt besloot om veiligheidsredenen te vertrekken met haar kind. Momenteel woont ze samen met de baby bij haar ouders.

Cliënt heeft onder andere vragen over het ouderlijk gezag, een veilige omgangsregeling tussen vader en kind en alimentatie. We bespreken het hoe en waarom, de verschillende mogelijkheden en scenario's en bijbehorende wet- en regelgeving tot cliënt geen vragen meer heeft. Cliënt heeft in dit gesprek veel informatie gekregen en zal het één en ander moeten laten bezinken om haar pad verder uit te stippelen. Om het voor cliënt duidelijker te maken, spreken we af dat ik in het kort de praktische informatie en antwoorden op haar vragen diezelfde dag in een e-mail naar haar toe stuur. Mocht het nodig zijn dan weet cliënte voor welke vervolgstappen ze mij kan benaderen, dan zullen we samen met de andere hulpverleners afstemmen en verder begeleiden.

5.4 Laaggeletterdheid

Met Stichting Lezen en Schrijven, Taalmaatjes en de bibliotheek hebben wij in 2021 samengewerkt op het Inloopsprekuur Geldzaken. Tijdens de spreekuren was er altijd een taalcoach aanwezig om direct contact te leggen met inwoners waarbij laaggeletterdheid een rol speelt en die daar natuurlijk iets aan wilden doen. Vanwege de lage bezoekaantallen heeft dat helaas nog niet geleid tot veel verwijzingen.

In de bibliotheek van Castricum zijn de vrijwilligers die ieder jaar inwoners helpen met hun IB-aangiften wederom ondersteund door ons sociaal raadslid.

6. Conclusies en vooruitblik 2022

2021 was opnieuw een jaar waarbij de pandemie een flinke stempel heeft gedrukt op ons werk.

In het vorige jaarverslag maakten wij ons zorgen i.v.m. de afbouw van financiële ondersteuning van zelfstandigen zoals de TOZO-regeling. We zien dat in 2021 dit vangnet is blijven bestaan. We zien dus voorsnog geen toename van zzp'ers die vanwege faillissementen een beroep moeten doen op een schuldsanering.

Ook de coulance die veel schuldeisers in 2020 hanteerden bleven in 2021 bestaan. De redenen daarvoor verschilden wel ten opzichte van 2020. De ophef over de toeslagenaffaire en invordering van te veel ontvangen bijstand hebben daar ongetwijfeld een rol in gespeeld.

Coulance en ondersteuning zijn goed, echter lossen de problemen op langere termijn niet op. We zullen te maken gaan krijgen met kleine zelfstandigen die de balans opmaken en moeten stoppen met hun onderneming. En vast ook weer met inwoners die te maken hebben met torenhoge beslagleggingen door schuldeisers en daardoor in een vicieuze cirkel terechtkomen.

Nu de maatregelen versoepeld worden, pleiten wij ervoor om snel de aloude samenwerking binnen de gemeentehuizen weer op te pakken. Live graag en niet online.

Voor de groep zelfstandigen pleiten wij ervoor om een gedeelte van de vrijwilligers in Castricum bij te scholen op administratieve hulp aan kleine zelfstandigen.

Bij eventuele faillissementen kunnen deze vrijwilligers dan een bijdrage leveren aan het op orde brengen van de bedrijfsadministratie. Voor vele kleine zelfstandigen vormt dat een drempel aangezien ze het vaak zelf niet (goed) kunnen en geen geld hebben om dit door hun boekhouder/accountant te laten doen.

In Castricum zijn veel hoogopgeleide vrijwilligers die dit prima kunnen doen.

Voor Uitgeest zijn deze vrijwilligers niet in dezelfde hoeveelheid beschikbaar. Binnen Socius zijn er in het kader van de Financiële Administratie Thuis diverse vrijwilligers hiervoor opgeleid die bovendien (pro bono) ondersteund worden door een accountantskantoor.

Voordeel van vrijwillige inzet is ook het didactische stuk. Naast oplossen van het probleem worden inwoners begeleid om het zelfstandig te kunnen. Primair doel van onze inzet blijft immers altijd onszelf overbodig te maken.